

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

G. Atzema (VVD) en T.C. Both-Verhoeven (CDA)

(d.d. 13 juli 2027)

Nummer

4444

Onderwerp

Aanpak uitheemse rivierkreeften

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Op 3 juli 2026 hebben de minister van LVVN (Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur) en de staatssecretaris van LVVN een brief¹ naar de Tweede Kamer gestuurd over de aanpak uitheemse rivierkreeften. Dit nadat op 12 januari 2026 al het landelijk aanvalsplan² invasieve exoten naar de Tweede Kamer was gestuurd (Kamerstuk 26407, nr. 162).

Beide documenten vormen de aanleiding voor het stellen van schriftelijke vragen.

In de Staten is door onze en andere fracties regelmatig aandacht gevraagd voor bestrijding en beheersing van uitheemse rivierkreeften. Er is al veel onderzoek gedaan naar mogelijke aanpakken, maar die lopen bij opschaling voortdurend vast op financiering en verantwoordelijkheden (Rijk, provincie, waterschappen).

1. *Heeft u kennis genomen van beide Kamerbrieven? En van het daarbij gevoegde plan van aanpak uitheemse rivierkreeften en het landelijk aanvalsplan invasieve exoten (voor wat betreft de rivierkreeft)?*

Antwoord

Ja, het college heeft kennisgenomen van deze stukken.

2. *Zo ja, bent u het met de VVD- en CDA-fractie eens dat hiermee nog steeds geen duidelijkheid is over de verantwoordelijkheid van het ministerie van LVVN, de waterschappen en de provincie?*
 - *Zo ja, wat gaat GS doen om die duidelijkheid wel te krijgen / af te dwingen, incl. duidelijkheid over financiering?*
 - *Zo nee, hoe ziet GS de verantwoordelijkheidsverdeling tussen LVVN, waterschappen en provincie (incl. financiering)?*

De verantwoordelijkheid voor het treffen van beheersmaatregelen tegen de uitheemse rivierkreeft op grond van de Exotenverordening is belegd bij de Minister van LVVN. Daar is geen

¹ [Brief regering: Aanpak uitheemse rivierkreeften | ikregeer.nl](#)

² Kamerstuk 26407, nr. 162A

onduidelijkheid over. Aangezien de soort (inmiddels) wijd verspreid is, geldt er geen eliminatieplicht. In de brief 'aanpak uitheemse rivierkreeften' van 3 juli jl. geeft het ministerie van LNV aan te kiezen voor een beheersaanpak zonder financiële steun. Dit wordt ook duidelijk benoemd in de brief. *"Net als de andere overheden heeft het Rijk beperkte financieringsmiddelen beschikbaar voor het treffen van beheersmaatregelen tegen uitheemse rivierkreeften. Wanneer een waterbeheerder besluit dat wegvangen onderdeel van de lokale beheersingsaanpak uitmaakt zal de beheerder de kosten hiervoor zelf dragen"*.

Antwoord

De beschikbare kennis over kreeften is door het ministerie gebundeld en omgezet tot een handelingskader wat terrein- en waterbeheerders kunnen raadplegen voor het treffen van maatregelen. Onder het kopje financiën in de brief wordt duidelijk dat het ministerie beheersmaatregelen die worden uitgevoerd door beheerders niet zal financieren.

De verwachting is dus dat waterschappen, provincies en terreinbeheerders geen financiële steun krijgen vanuit het rijk voor het treffen van beheersmaatregelen. Het rijk legt het handelingskader neer en verwacht dat terrein- en waterbeheerders zelf aan de slag gaan.

3. *Ben u het met ons eens dat bestrijding en beheersing van de rivierkreeft in Zuid-Holland van groot belang is om de doelen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn en de Natuurherstelverordening te halen dan wel dichterbij te brengen, evenals de doelen voor de Kaderrichtlijn Water?*

Antwoord

Rivierkreeften hebben impact op de omgeving en kunnen daarmee een drukfactor zijn voor VHR en KRW-doelstellingen. Dit wordt ook bevestigd in de door u aangehaalde brief van het Rijk aangaande de uitheemse kreeften. Het is nog niet duidelijk wat de precieze effecten van de rivierkreeften zijn op verschillende VHR soorten, en hoe zich dit verhoudt tot andere drukfactoren waar deze soorten negatieve effecten van ondervinden. Als duidelijk is dat rivierkreeften een significant effect hebben op specifieke VHR soorten (bijvoorbeeld binnen N2000 gebieden), zou daar op geacteerd kunnen worden. Dit is nog niet uitgebreid onderzocht. Daarnaast weten we dat de rivierkreeft een belemmering vormt voor het behalen van de (ecologische) doelstellingen van de KRW.

Aangezien momenteel nog geen kosteneffectieve methode beschikbaar is om de rivierkreeftendruk blijvend te verlagen, vraagt dit om een zorgvuldige afweging van investeringen en blijvende inzet op kansrijke oplossingen. De kamerbrief benoemt voor het behalen van de KRW doelen een [uitzonderingsmogelijkheid](#). Wanneer er problemen zijn met het tijdig behalen van sommige KRW-doelen als gevolg van uitheemse rivierkreeften, is het mogelijk om een beroep te doen op een uitzondering bij de verantwoording over de KRW aan de Europese Commissie. Het Rijk ondersteunt dit onder meer met Handreikingen en standaardmotiveringen. Voor een rivierkreeftenstrategie zou er dus vooral vanuit VHR-doelen geacteerd moeten worden.

4. *Bent u het met ons eens dat er meer moet worden gedaan dan het uitvoeren van pilots om de rivierkreeft te bestrijden of te beheersen?*
- *Zo ja, wat gaat GS voor actie ondernemen om te komen tot daadwerkelijk bestrijding en beheersing? Zowel in natuurgebieden als in het landelijk gebied?*
 - *Zo nee, kunt u dat toelichten?*

Antwoord

Op dit moment draagt de provincie Zuid-Holland bij aan verschillende onderzoeken naar ecosysteemherstelmaatregelen als methode om rivierkreeften te bestrijden. De provincie heeft bijgedragen aan het succesvolle onderzoek naar [natuurvriendelijke oevers van](#)

[Hoogheemraadschap Rijnland](#). Dit jaar draagt de provincie ook bij aan een onderzoek naar oeverbeheer en vispredatie. Met deze onderzoeken zetten wij in op het vergroten van het handelingskader voor deze soort en op het versterken van onze natuur, zodat deze beter bestand is tegen de druk van rivierkreeften.

Aangezien de provincie geen directe verantwoordelijkheid heeft voor de beheersaanpak van deze uitheemse rivierkreeften, is bijdragen aan het vergroten van het handelingskader tot nu toe de strategie geweest. Van belang is om te beseffen is dat Zuid-Holland niet rivierkreeftvrij kan worden gemaakt. Bestrijding kan alleen lokaal tot vermindering van rivierkreeften leiden, waardoor inheemse flora en fauna ruimte krijgt voor herstel en daarmee beter bestand is tegen drukfactoren. Intensiveren op beheer is dus vooral zinvol op locaties met bijzondere natuurwaarden. Dit vraagt kennis en onderzoek om te bepalen waar aanpak kan en ook effect heeft. In 2025 is in samenwerking met HAS-hogeschool een gebiedsanalyse uitgevoerd waarbij VHR soorten over monitoringsgegevens van rivierkreeften zijn gelegd. Uit deze analyse kwam een aantal hotspot gebieden naar boven waar de problematiek het grootst is. Voor deze gebieden zou dan nog een kosten- batenanalyse moeten worden uitgevoerd om te kijken welk handelingskader ook effectief is in relatie tot te besteden middelen.

5. *Is het college van GS (evt in IPO verband) bereid om wanneer het Rijk geen of beperkte financiële middelen voor maatregelen beschikbaar wil stellen zelf bij te dragen aan de financiering van de bestrijding van de rivierkreeft?*

Antwoord

Het rijk gaat volgens de brief geen geld vrij maken voor bestrijding/beheersing van rivierkreeften. Indien de uitheemse rivierkreeften significant negatieve effecten hebben op bijvoorbeeld natura 2000-doelsoorten, zal vanuit de provinciale verantwoordelijkheid voor Natura 2000 wenselijk zijn om te acteren op deze soorten. Buiten deze gebieden is acteren zinvol op plekken waar deze uitheemse soort significant negatieve effecten heeft op de inheemse beschermde soorten.

Zoals gesteld zijn er geen methoden om de rivierkreeften volledig te elimineren. De meest kansrijke aanpak lijkt om in te zetten op versterken van ecologische waarden in de gebieden waar de rivierkreeften een significant negatief effect hebben op de N2000 doelen en beschermde soorten. Dit kan door bijvoorbeeld natuurvriendelijke oevers te realiseren in combinatie met tijdelijk wegvangen van rivierkreeften. Zo neemt de rivierkreeftendruk af en krijgt het ecosysteem ruimte voor herstel.

Op 8 juli is motie 2108 aangenomen, waarin gevraagd wordt in beeld te brengen waar aanleg van natuurvriendelijke oevers kansrijk is, mede in relatie tot gebieden waar overlast is van rivierkreeften. Ook wordt gevraagd met een voorstel te komen hoe de provincie de aanleg van natuurvriendelijke oevers kan stimuleren, versnellen of mede mogelijk maken. Voor de begroting van 2027 komen wij bij u terug met een behandelvoorstel voor deze motie.

Den Haag, 1 september 2026

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff